

2025. december 26. péntek – 5786. tévét 06.

péntek 18:00 | gy. gy. 15:40 | szombat 10:00 | havdala 16.51

www.frankel.hu

84/8

VÁJIGÁS

(I. Mózes 41.18. – 47.27.)

וַיֵּגֶשׁ אֶלְיָוִי

Jehudá elmondja védőbeszédét, és felajánlja az egyiptomi alkirálynak (akiről nem tudja, hogy a testvére), hogy ő maradjon Egyiptomban Benjámin helyett, akinél megtalálták az “ellopott” ezüst serleget. Olyan átérzéssel ecseteli az ősz apa fájdalmát, ha kedvenc fia nem tér haza, hogy József elérzékenyül, sírva fakad felfedi kilétét. Hazaküldi megrakott csomagokkal testvéreit, majd apját Egyiptomba invitálja. Ez meg is történik, Jákob “lemegy” Egyiptomba, és a család letelepszik Gósen földjén.

“**előlépett**”. Mármost Jehuda, aki ellenezte annak idején testvére bántalmazását, ezért javasolta az eladást. Előlépett(וַיֵּגֶשׁ) és elmondta híres védőbeszédét Benjáminért, amely annyira meghatotta Józsefet, hogy nem is bírt uralkodni érzelmein, leleplezte magát és keblére ölelte testvéreit. A zokogó hangja elhallatszott a királyi udvarba, és a fáraó meghívta József atyját és a testvéreket, családjukat, hogy telepedjenek le Egyiptomban, élvezzék azokat a javakat, melyet József segítségével halmoztak fel. E mondatnak, hogy “előlépett Jehuda” más olvasata is van. Jehudáról nevezték a kettévált ország déli részét, Júdeát. A királyok származtak e törzsből és népünk – vallásunk – harmadik megnevezése a héber Izrael gyermekei (izraelita) mellett a zsidó szó is e névből vezethető le. A király tehát meghívta Jákobot és családját, hogy jöjjenek le Egyiptomba, mert Kánaán országában, vagyis a mai Izraelben mindig felmegyünk, még a Kilimandzsáróról is felmegyünk Jeruzsálembe. Jákob és családja elfogadta a meghívást, és letelepedett Egyiptom egy tartományában Gósen földjén. Asszonyokat nem számítva 70 férfi érkezett Fáraó birodalmába, nagy tisztelet és megbecsülés közepette. Ez történelmi lépés volt, új fejezet a krónikák lapjain.

Nemigen van a Tórában még egy olyan összefüggő, több egymást követő hetiszakaszt átölelő elbeszélés, mint József története. Nem összehasonlítva más műfajokkal, mégis a „folytatásos regényekre” emlékeztet a történet. A drámai csúcson a legkiélezettebb helyzetben szakad meg az olvasmány, további töprengést adva az olvasónak a folytatást illetően. A Vájigás (וַיֵּגֶשׁ) hetiszakasz drámai szituációjának megértéséhez szükséges az előzmények rövid felelevenítése. A világot sújtó éhínség áterjedt Kánaán országára is. Jákob hallotta, hogy Egyiptomban kapható élelem. Ezért tíz fiát elküldi, hogy vásároljanak gabonát. Mivel soha nem hitte el, hogy József meghalt, megkéri fiait, nézzenek körül a nagy országban, hátha a testvérükre bukkannak. Benjámin, kedvencét nem engedi el a kalandos útra. A testvéreket elveszett fivérük miatt mardossa a lelkiismeret, ezért az egyiptomi főváros tíz kapujába egyenként mennek be, hogy a város eldugott pontjain is kereshessék fivérüket. József megismeri testvéreit, de azok nem őt. Érkezésük módja – a tíz kapun való bejövés – ürügyet szolgáltat Józsefnek, hogy kémeknek nevezze a vándorokat. Nem is bosszúból, hanem hogy szívük őszinteségéről meggyőződjön. Benjámin követeli, Simeont túszként magánál tartja és meghagyja nekik, hogy Benjámin nélkül ne kerüljenek a szeme elé. A vásárolt gabona árát visszacsempészi a testvérek zsákjába. Telt-múlt az idő, a Kánaánba hozott élelem elfogyott újért csak Benjáminnal lehetett menni, amiről Jákob hallani sem akart. Jehuda kezességet vállalt, hogy épségben visszahozza Jákob legkisebb fiát, így erős unszolásra Jákob is hajlik a szóra. József jó szívvel fogadja a testvéreket, Simeon szabadságát is visszaadja, hangulatos vacsorát fogyasztanak el. Benjámin zsákjába az alkirály elrejtet egy ezüstserleget, amelyet meg is találnak József emberei. Benjámin elfogják. A testvérek felajánlják, hogy foglyok maradnak Benjámin helyett. De József ragaszkodik a „vétkes” megbüntetéséhez. „וַיֵּגֶשׁ אֶלְיָוִי יְהוּדָה” – És odalépett hozzá Jehuda Ekkor lép elő Jehuda. Bátran az alkirály szemébe mondja, hogy nem erről volt szó. József megígérte annak idején, hogy Benjámin szabadon visszatérhet apjához, mert „lelkük össze van kötve”. Még egy megpróbáltatást nem bírna ki az öregember. Szeretett felesége meghalt, az egyik fia elment tőle, nem is látta azóta, a másik fiát is elveszíti, búbanatában a sírba száll. Kéri Jehuda, hogy maradhasson Benjámin helyett, mert nem nézheti atyjának szerencsétlenségét, szenvedését. Jehuda szavai nem is hatástalanok. József nem bír uralkodni magán és leleplezi kilétét testvérei előtt. „וַיֵּגֶשׁ אֶלְיָוִי יְהוּדָה” – És odalépett hozzá Jehuda Jelenthetnek ezen szavak más is. Előlépett Jehuda. Róla nevezik majd el Salamon halála után a Szentföld déli részét, Júdeát. Nevéből származik a zsidó szó. Eszter könyve Mordechajt is Jehudi-nak, zsidó férfinak nevezi. Mind a vallás, mind a nép megnevezése származik Jákob fiától. A történetre visszatérve József megnyugtatja testvéreit, hogy ne legyen lelkiismeret furdalásuk. Az egész kalandos történet isteni forгатókönyv része volt. Azért, hogy ő Egyiptomba jusson, neki ott feladata volt. Meg kellett menteni a fél világot az éhínségtől, többek között apját és testvéreit is. Ez országba kellett jutnia, mert így írta elő az Örökkévaló, hogy József és családja Egyiptomba jusson. Meg is hívja apját és testvéreit, azok háza népét, hogy csomagoljanak és telepedjenek le a számukra kijelölt Gósen földjén, el lesznek látva mindennel. Össze is csomagoltak fivérei és Jákob mind azt, amit elhozni lehetett a nagy útra, mintegy hetven ember jött le Egyiptomba. Mert Kánaánból és később a Szentföldről mindig ” lemegyünk „. Még akkor is, ha a Kilimandzsáróra költöznénk onnan. Mint ahogy Kánaánba, vagyis a Szentföldre mindig ” felmegyünk „, még ha a Kilimandzsáró tetejéről vezetne is az utunk. József testvérei és családjai Gósenbe telepedésével kezdődött a

diaszpóra, egyelőre nagy tisztelet, kiváló körülmények közepette. Az Írás szerint: „...és Izrael lakott Egyiptom országában, Gósen földjén, birtokukba vették és nagyon megsaporodtak és megsokasodtak”. A józsefi történet ezzel véget ért. Mózes első könyvéből hátravan egy hetiszakasz, majd elkezdjük olvasni a második könyvet. (Deutsch Gábor írása nyomán)

Mi kell ahhoz, hogy valaki „előlépjen”, levonja viselkedése konzekvenciáit, és kész legyen a legsúlyosabb felelősség vállalására is, ezúttal mások érdekében? Hogy megértse, mi zajlik le a másik lelkében, és képes legyen meggyőzni annak ellenére, hogy éppen ellene vétkezett? A Tóra hetiszakaszainak beosztása az első könyv végéhez közeledve a TV-sorozatok dramaturgiáját előlegezi. Mindig a legizgalmasabb pillanatokban szakad félbe a történet elmesélése. A Vájésev hetiszakasz akkor ér véget, amikor József a börtönben van. A főpohárnok pedig, akinek megjövendölte, hogy kiszabadul, az udvarba visszatérve megfélemedezik róla. A Mikec hetiszakasz végén pedig úgy tűnik, hiába minden, Benjámin örökre ottmarad rabszolgaként Egyiptomban. Jehudá erejéből ekkor még semmi másra nem futja, csak szomorú beletörődésre. József az, aki azt mondja, hogy neki és a többieknek nincs miért büntetést kapniuk, csak Benjáminnak kell bűnhődnie. És ekkor Jehudá hirtelen előlép és elmondja élete szónoklatát. Az a Jehudá, aki már megtanult bocsánatot kérni és felelősséget vállalni – a Támárról szóló betéttörténetben. József eladása után beékelődik ugyanis egy történet a szövegbe arról, hogy hogyan viselkedett méltánytalanul egy Támár nevű kánaánita asszonnyal, egykori menyével, hogyan kellett ezzel szembeszólnie és hogyan kért tulajdonképpen bocsánatot tőle. Érthetővé válik, miért kellett ezt a József-történet kellős közepén megtudnunk. Jehudá felkészült arra, hogy nagyobb bűnével is elszámoljon, élete magaslati pontjára ért, láttuk, hogyan lépeget egyre feljebb. Yehuda Aryeh Leib Alter, a híres, Szfát Emetnek nevezett hászid rabbi szerint az előző hetiszakasz végén még passzív Jehudá, amikor előlép, közelebb lép Józsefhez, egyúttal közelebb lép önmagához is. Megérti, mi történt vele eddigi élettörténete folyamán. Azt, hogy hogy került ide, mi a dolga, lezárja hosszú önismereti folyamatát. Továbbá nem csak fizikai, de szellemi értelemben is közelebb lép Józsefhez is. Megérti, kivel áll szemben, talán be is azonosítja öccsét. Mindenesetre úgy beszél hozzá, hogy közben ráhangolódik, az önismeret képessé teszi az empátiára, az együttérzésre. És végül, mindezek folyományaként közelebb lép az Örökkévalóhoz is, Tőle kapott küldetését betöltve – idézi fel Yehuda Shtauber liberális ortodox tanító. Két nagy utat bejárt testvér talál egymásra ebben a jelenetben és visszanezve úgy tűnik, minden lépésük ide vezetett, ezt a végkifejletet célozta. Ezen a ponton zárul le egy problémás családtörténet, és kezdődik el immár egy nép, Jehudá, József és a többi testvér leszármazottainak története.

Dr. Róna Tamás rabbi, az OR-ZSE tanszékvezetője A rabbinikus kommentárirodalom több évezredes hagyományában folyamatos polémiaként van jelen, hogy van-e a zsidóságnak eszkatológiája, azaz üdvösségtana. A Tóra népe a mindig változó világban az idő homokjával úgy tudott, tudtunk dacolni, hogy az ősök lábnyomaiba léptünk bele. Ennek számos feltétele van. Ha és amennyiben szeretnénk a saját önértelmezésünk irányát térben és időben kijelölni, tudnunk kell arról a három tórai elnevezésről, amelyekkel az ősapákat illetik, ezek ugyanis minden esetben a zsidó nép öndefinícióját hordozzák, ezek pontos meghatározása, ha van zsidó eszkatológia, akkor bizonyosan kirajzolja annak narratíváját. Ezek közül az első Ávráhám családjának megismerése során jelenik meg (Beresit 14:13). Ávráhámhoz érkezik egy menekült, és őt nevezik a hébernek, azaz ivrinek. A legjelentősebb kommentárirók Rásitól Maimonidészig úgy vélik, hogy ez a szó Éberre, illetve Éber utódaira utal, és szó szerinti jelentése: „tűlparti”. Magyarázata az, hogy az Eufráteszen át kellett kelnie Ávráhám őseinek. Tehát, az első elnevezés etimológiája földrajzi jelentést hordoz, és utazásra, átkelésre, vándorlásra vagy keresésre utal. Izgalmas, hogy mind sumér, mind akkád párhuzamai is vannak a kifejezésnek. A második elnevezés (Beresit 32:29), egy konfliktussorozat egyik csúcspontján kerül elő. E konfliktussorozat főszereplője két testvér, Észáv és Jákov. Amikor 20 év után Jákov hazatér Kánaánba, az atyai földre, egy éjjel rejtélyes férfi támadja meg. (Az erről a részről írott kommentárokat lásd: <http://mozaikhub.hu/hu/pages/daf-parasa-savua/vajislach>) Rási szerint Jákov Észáv védőangyalával, Nachmanidész szerint saját lelkiismeretével küzdött. A hajnalban az angyal arra kéri Jákot, hogy engedje el, Jákov pedig arra kéri az angyalt, hogy áldja meg. Jákov új neve Jiszráel lesz, és ehelyütt ennek magyarázata: küzdöttél az Ö-rökkévalóval és emberekkel, és győztél. Érdekes módon a talmudi bölcsek úgy is értelmezik ezt a mondatot, hogy küzdöttél az Ö-rökkévalóért és az emberkért, és győztél. Úgy vélem, a Jiszráel név jelentése (az Ö-rökkévaló harcosa), akkor teljesedik ki, amikor a két testvér, Észáv és Jákov, 20 év után találkoznak, megbékülve a feltétel nélküli testvéri szeretetben, elfogadják egymást olyannak, mint amilyenek voltak, s amilyenné váltak. A harmadik, s egyben utolsó tórai elnevezése a zsidó népnek (Beresit 44:30): „Lelke össze van kötve az ő lelkével” (vagy ahogy a jelenlegi fordítás értelmezi: „akifehez annyira kötődik lelkileg”) – azaz Jákov lelke össze van kötve Benjámin fia lelkével. Ez a történet már József idejében játszódik, a hetiszakaszunk, a Vájigás története, amikor ott állnak a testvérek az uralkodó jobbkezének színe előtt, akiről még nem tudják, hogy ő a testvérük, és érzik, hogy a tragédia pillanata egyre közelebb jön és egyre tapinthatóbbá válik. El fogják veszíteni Benjámin, akinek elvesztését, mint ahogy a fentebbi tórai mondatban már olvastuk, az édesapjuk már nem fogja túlélni. Júda pedig felvállalja, hogy a helytartó színe előtt engedély nélkül is előrelép, és védőbeszédet mond a testvéérért, Benjáminért. Ezzel a tettel - amellyel önmagát ajánlja fel, a saját életét testvééréért - válik egyé a neve a népével, válik a nép jehudivá, zsidóvá, és ez egyetemes magasságra emeli a testvéri önfeláldozás értékét, amely elválaszthatatlan a zsidóságtól.

HÍREK A VILÁGBÓL

Terjeszkedik Izraelben a Wizz Air, Budapest is profitálhat belőle. https://bzsh.hu/2025/12/24/terjeszkedik-izraelben-a-wizz-air-budapest-is-profitalhat-belole/
Ausztráliába látogat Jichák Hercog a sydney-i terrortámadás után. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kozelet/ausztraliaba-latogat-jichak-hercog-a-sydney-i-terrortamadas-utan
5000 diákot ért el idén oktatási programjaival a Centropa Alapítvány. https://kibic.hu/2025/12/22/5000-diakot-ert-el-iden-oktatasi-programjaival-a-centropa-alapitvany/
Őfelsége , a király személyes adományt juttatott a World Jewish Reliefnek, megerősítve a zsidó közösség humanitárius válaszát az ukrajnai háborúra. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/iii-karoly-kiraly-szemelyes-adomanyal-tamogatja-a-brit-zsido-humanitarius-segitsegnyujtast-ukrajnaban
Rendhagyó látogatás Naszrallah sírjánál és gondok Szíriával. https://ujkelet.live/2025/12/25/rendhagyol-atogat-as-naszrallah-sirjanal-es-gondok-szirival/
Izrael első sífutó olimpikonja – későn induló magyar álm a téli olimpián. https://izraelinfo.com/2025/12/25/izrael-első-sifuto-olimpikonja/
A Szentföld egy magyar tiszt szemével. https://mult-kor.hu/zsuppan-andras-a-szentfold-egy-magyar-tiszt-szemével-20251225
Felszólították Izraelt, nem is akárhik. https://infostart.hu/kulfold/2025/12/25/felszolitottak-izraelt-nem-is-akarkik
Az izraeli hadsereg szerint megölték az iráni Forradalmi Gárda elit egységének egyik kulcsfontosságú tagját. https://444.hu/2025/12/25/az-izraeli-hadsereg-szerint-megoltek-az-irani-forradalmi-garda-elit-egysegenek-egyik-kulcsfontossagu-tagjat
Londonban letartóztatták a palesztinok mellett tüntető Greta Thunberget. https://nepszava.hu/3306147_greta-thunberg-london-letartoztatas-palesztina-tuntetes-foglyok-ehsegsztrajk
Frankfurter Allgemeine-riport: Miért Magyarország a biztonság szigete sok zsidó számára? https://hvg.hu/360/20251223_Magyarország-zsidok-Izrael-antiszemizmus-helyzete-FAZ
Izrael jóváhagyta az engedélyeket 19 új ciszjordániai zsidó település létesítésére. https://hu.euronews.com/2025/12/21/izrael-jovahagyta-az-engedelyeket-19-uj-ciszjordaniai-zsido-telepules-letesitesere
Egy felmérés szerint a brit zsidók többsége nem érzi magát biztonságban. https://bzsh.hu/2025/12/22/egy-felmeres-szerint-a-brit-zsidok-tobbsege-nem-erzi-magat-biztonsagban/
Izrael: Két évvel meghosszabbították a külföldi médiumok bezárásának lehetőségét. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/izrael/izrael-ket-evvel-meghosszabbítottak-a-kulfoldi-mediumok-bezarasanak-lehetoseget
Tel-Avivban mutatták be a 107 éves Új Kelet legújabb lapszámát. https://kibic.hu/2025/12/19/tel-avivban-mutattak-be-a-107-éves-uj-kelet-legujabb-lapszamat/
Nem ma volt: 2019 rekordévnek számított az izraeli turizmus történetében. Akkor a statisztikai hivatal adatai szerint 4,55 millió külföldi látogató érkezett az országba, sok helyen megteltek a szállodák, a bevételek történelmi csúcsokat értek el. A Covid járvány, a politikai válságok és végül a Hamással vívott háború miatt a turisták száma drámaian visszaesett. https://www.szombat.org/politika/az-izraeli-turisztikai-miniszterium-130-000-kulfoldi-latogatoval-szamol-decemberben
Feldstein az utolsó szó jogán, és a politikai vizsgálóbizottság előtti hosszú út. https://ujkelet.live/2025/12/25/feldstein-az-utolso-szo-jogan-es-a-politikai-vizgalobizottsag-elotti-hosszu-ut/
Megérkezett az új influenzaoltás szállítmány. https://izraelinfo.com/2025/12/23/influenzaoltas-felmillio-dozis-erkezett-izraelbe/
A hasmoneus olajlámpa fénye Jeruzsálem mellett. https://mult-kor.hu/a-hasmoneus-olajlampa-fenye-jeruzsalem-mellett-20251219
Ausztráliában gyújtóbombát dobtak egy rabbi autójára. https://infostart.hu/kulfold/2025/12/25/australiaban-felgyujtottak-egy-rabbi-autojat
Lezárta a rendőrség Bob Vylan ügyét, aki a Glastonbury fesztiválon skandalizált Izrael-ellenes rigmusokat. https://444.hu/2025/12/23/lezarta-rendorseg-bob-vylan-ugyet-aki-a-glastonbury-fesztivalon-skandalizalt-izrael-ellenes-rigmusokat
Újabb telepek létesítését hagyta jóvá Izrael Ciszjordániában. https://hvg.hu/vilag/20251221_ciszjordania-telepesek-izrael
Testükkel formáztak horogkeresztet kaliforniai középiskolások, sokkolták a helyi zsidó közösséget. https://index.hu/kulfold/2025/12/24/egyedul-allamok-san-jose-kalifornia-horogkereszt-nyomozas/
Hanuka bárzongorára: boldog ünnep – nincs ebből sok a zsidóknak. https://24.hu/kultura/2025/12/25/holokausztulelok-hanuka-fuzy-gabor-magyar-zsido-szocialis-segely-alapitvany/
Izrael 350 milliárd sékelt fektet független fegyveripar létrehozásába. https://bzsh.hu/2025/12/25/izrael-350-milliard-sekelt-kozel-33-ezer-milliard-forintot-fektet-fuggetlen-fegyveripar-letrehozasaba/

Humor és könnyek: Katartikus izraeli színházi élmény a Goldmark-teremben. <https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kultura/humor-es-konnyek-katartikus-izraeli-szinhazi-elmany-a-goldmark-teremben>

ZSKF-konferencia: a fiatal felnőtt zsidóktól egészen a holokauszt-túlélők második generációjáig. <https://kibic.hu/2025/12/23/zskf-konferencia-a-fiatal-felnott-zsidoktol-egesen-a-holokauszt-tulelok-masodik-generaciojaig/>

A washingtoni Georgetown Egyetem megszüntette partnerségét az ENSZ palesztinokért felelős különleges jelentéstevőjével, Francesca Albanesével. <https://www.szombat.org/politika/egy-amerikai-egyetem-torolte-partnerei-kozul-az-ensz-hirhedt-antiszemita-jelentestevojet>

Karácsony, alagút megsemmisítése Gázában és likvidálás Libanonban. <https://ujkelet.live/2025/12/25/karacsony-alagut-megsemmisitese-gazaban-es-likvidalas-libanonban/>

Rina Anati szerint Netanjahu korrupciós birodalma elfoglalta az államot. <https://izraelinfo.com/2025/12/24/rina-anati-netanjahu-korrupcio-propaganda/>

Zsidók elleni tömeges merényletet tervező terroristákat nyilvánítottak bűnösnek Angliában. <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2025/12/zsidok-elleni-tomeges-merenyletet-tervezo-terroristakat-nyilvanitottak-bunosnek-angliaban>

Fordulat: újabb letartóztatás az ausztráliai hanukai merénylet kapcsán. <https://infostart.hu/kulfold/2025/12/24/fordulat-ujabb-letartoztatas-az-ausztraliai-hanukai-merenylet-kapcsan>

Megelőzhető lett volna a hanukai terrortámadás. <https://www.atv.hu/kulfold/20251222/sydney-hanuka-terrortamadas/>